

EDINOST

Glasiło Slovenskega političnega društva za Primorsko

»V edinosti je moč«

»EDINOST« izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Ne udajmo se!

Jutri je imelo blagosloviti goriško bralno in podporno društvo v Gorici svojo zastavo; ali slavnost goriških mestnih Slovencev je postala mej nje snovanjem vsak dan večja, vsak dan pomembnejša, postala je slavnost vseh Slovencev. In k temu pomenu so jej pripomogli največ Lahoni, ki so zaradi nje vzdignoli toliko hrupa, da bi svet res kmalo mislil, v Gorici se ima biti glavna bitka za obstoj Iredente. — Ali mi Slovenci denes še nemamo tega namena; mi smo hoteli mirno uživati nekoliko trenutkov v lastnem krogu, in mi sami nismo dali iz začetka stvari toliko pomena, kolikor ga ima denes v resnici. — Važna so podporna društva, posebno za nas Slovence na Primorskem, kajti ona so nam sredstva, da izpulimo našega rokodelca in delalca tujim rokam, ki so dosedaj šestokrat napravljale iz njega največjega sovražnika svojega naroda, da ga omikamo, da mu blažimo srce in da ga varujemo zmot, v katere so se že močno zamotali delalci drugih narodov.

Naloga naših podpornih društev je, ako jo prav in dobro umemo, tako moralna, tako vzvišena, da je vredna najboljših sil najplemenitejših mož. Ni le narodnost, katero imajo braniti ta naša društva; temuč ona imajo delalca varovati tudi moralnega propada in onih načel, ki delalcu grené srce z nezadovoljstvom in ga tirajo v obup, ker mu jemljejo vero, upanje in ljubezen. In ako kde, ima goriško bralno

in podporno društvo prelepo svrho, da postavi boljši temelj našej narodnosti v goriškem mestu, kder so nam dosedaj iz naših lastnih sinov odgojevali najkrutejše nasprotnike, mnogokrat Iredentaše.

Tržaški Slovenci poznajo važnost tega društva in zatorej nameravajo vdeležiti se te slavnosti v nenavadno obilnem številu in s tolikim sijajem, kolikor jim je prisedanjih okolišnih lemo-goče. Ne strašijo se iredentarskih naklepov, kar naj bode goriškim bratom dokaz, da radi ž njimi delé veselje in tugo.

Vse je bilo še danes zjutraj na nogah, celo društva italijanska patrijotičnega značaja; vse se je pripravljalo z veseljem, da jutri ide v Gorico, in društvo »Unione operaia« je bilo celó pripravljeno vdeležiti se in corpore se zastavo. — Došlo je bilo tudi poročilo iz Gorice, da tržaškim društvom ne bode zabranjen vohod v mesto z razvitimi zastavami, akoprem je L' Indipendente prinesel vest, da bo to zabranjeno. Vse to je jako ugodno uplivalo na tuk. občinstvo in skoraj gotovo še Gorica ni videla kmalo tako velikega posebnega vlaka, kakoršnji bi bil jutrajšnji. Ali še včeraj so se nekateri krogi Goriški udali zahtevam goriških lahonov in od strani politične oblasti so bili odboru bralnega in podpornega društva v Gorici stavljeni taki pogoji za vršitev slavnosti, da je odbor v teh pogojih videl največje poniževanje našega naroda ter sklenol enoglasno, da preloži slavnost za toliko časa, dokler ne dožene, da se

na viših krajih razsodi, ali Slovenci imajo ali nemajo pravice zvati se doma v Gorici in napraviti tam slavnost, kakoršnih so napravili uže večkrat Italijani in Nemci, in kakoršna bi se ne mogla skoraj braniti niti Gerkom, Francozom in Angležem.

Tako postopanje proti Slovincem, kateri so dali uže 100krat sijajne dokaze o miro- in redoljubnosti, vzbuja mej našim narodom največjo nevoljo in torej le škoduje ideji sprave mej obema narodnostima na Goriškem; žali pa posebno zvestega Slovenca, da mora on trpeti zaradi nezvestega Irredentarja. — Prav zato je silno potrebno, da pred vsem slovenski poslanci v dež. zboru goriškem vso to zadevo v formi interpelacije na vlado prenesejo v deželni zbor goriški; ob enem pa bi bilo dobro, da odide deputacija, obstoječa iz dež. in državnih poslancev na Dunaj, in da od ministerstva odločno zahteva pravice in pomoči.

Kolikor so nam razmere znane, zgodi tudi vse to v resnici in tako postane iz navadne veselice prava *cause celebre*, ki bode delala nekaterim krogom še več preglavice, nego bi jim bili mogli delati oni, ki so znano peticijo po Gorici nosili in ž njo mirne ljudi dražili. Stvar se mora častno izvršiti, kakor je bila namerjavana; mi ne smemo odstopiti od tega in tudi vladini krogi bi morali Slovenca braniti, da ne bode Iredenta mislila, da je zmagonosna.

Časi so se uže močno spre-

nili; spremeniti se morajo še bolj; naša prava morajo konečno zmagati.

Ali kedor seje veter, bodo žel vihar, in svobodnih narodov nevredni naklepi se bodo maščevali nad onimi, ki jih delajo. — Našim goriškim bratom pa kličemo: Neustrašeno naprej za sveto stvar! Bratska vez naj nas krepeča in vodi v boljšo bodočnost! — Ne udajmo se!

Ubogi Slovenci!

Da so naši tržaški neodrešeni jako vznemirjeni uže samo zaradi tega, ker gre nekoliko stotin tržaških Slovencev »poš-pegat« na Sočo, to nam kažejo njihova glasila, ki uže teden dni ne pišejo drugzega, nego o »Mareu Slava«. — Znamenje je to, da so popustili staro takliko oblastnega ignoriranja in da torej nočejo več tajiti svojim bratom onkraj Idrije in onkraj morja, da smo tukaj. Ali goriški neodrešeni — malo jih je — ali so zato toliko bolj zagrizli. — In kateri so najhujši ter se odlikujejo v agitaciji proti Slovincem? Dva sinova trgovca Venutti-ja, kateri trgovec se ima zahvaliti za vso svojo srečo Slovincem; oni ga redé in so ga vzdignoli iz ubozega fakina (Karnjela) do prevzetnega gospoda. — Drugi je rodoma Razdrtec; kar ima bolj plemenitega v sebi, izvira iz slovenske krvi, ker še živa mati mu je Slovenka, hči ene prvih rodbin Notranjskega; stric mu je skoz in skoz pošten slovenski poslanec. Rajniki oče njegov je napravil kot tujec veliko srečo mej Slovinci, in se je bil uže popolnoma naturaliziral mej njimi, tako sicer, da njega družina, ne izliši mogočnega interelanta v Goriškem mestnem zboru, govori tudi prav dobro slovensko. — Hud zagrizlec je tudi poštena goriške kmečke ženiice sin in kedo ne ve, da stari goriški kmetje so bili in so še Slovenci. Mož si je napravil novcev mej Vipavci, zdaj jim povrača s kameni! Vsi ti gospodje pa niso sami na sebi nič posebnega,

PODLISTEK.

Solza materina reši izgubljenega sina.

(Dalje.)

Te besede mater nekoliko potolažijo; neha jokati, ali notranja žalost jej vendar ne mine. Če tudi je Urh uže pri pameti, vendar se bojim, da se mej svetom ne pokvari, to mi je najhujše, tarna mati. Urh jej zagotavlja, da nikdar ne pozabi nje dobrih nauk, naj se mu godi, kakor koli. Noč je nastala in Urh se spomni svoje besede, da pride k volem hrastu na Veno. Pove očetu in materi, kam mu je iti, naj nikar preveč ne skrbe; poslove se od vseh in odide.

Mati zopet začne plakati, oče jo tolaži in pravi: »Nikar ne skrbi, moj prijatelj bo gotovo dobro zanj skrbel, hudo se mu ne bode godilo in večno bi ne pogel doma pri tebi sedeti, moral bi iti mej svet. Močan je, sluša rad, sedaj lahko svojo srečo poskusim. Komaj se mati potolaži in si tiho solze hriše. Vsi umolknejo, oče na klop leže, Mihec pa pri materi ostane.

Urh, zapustivši domačo hišo, mahne naravnost proti Venu. Hude misli mu po glavi rojijo, komaj se po koncu drži, kolena se mu šibé. Ko do hrastovega gozda pride zavije na levo in kmalo stoji pred velikanskim drevesom. Deblo je debelo in v sredi votlo. Dva človeka imata dovolj prostora v votlini.

Tu mu stopni Tone nasproti. Veseli mladenič ne misli na neveselo novico, da mu bo treba zapustiti drage starše in brate in mile sestre. Z veseljem očesom se ozre Urhu v obraz, kakor bi ga hotel poprašati, kaj bi mu rad povedal. Urh mu

poda roko in pravi: »Uže dolgo te poznam, dragi Tone, in vem, da si v sreči vesel in v nesreči pogumen. Ne bom te tedaj dolge pripravljaj, kar naravnost ti povem: meni in tebi preti nesreča. Dobro me poslušaj. Ko sem včeraj v mestu ribe prodajal, prišel je k meni nek prijatelj in mi rekel: Ne hodi več v mesto, tukaj mlade ljudi v vojake love, in če ti je le mogoče, pobegni tudi od doma, Napoleon je prodir uže do Ljubna, črna vojska se zbira.

Jaz urno mesto zapustim, grem domu, pa nobenemu besedice na črtnem. Ves dan sem premišljeval, kaj mi je početi. Nocoj domu grede, povem vse Mihcu, in domu prišedši staršem. Mati se je močno prestrašila, a potolažili smo jo in udala se je v božjo voljo. Težko bo tudi tebi, starše pripraviti; kar preobrniti ne moremo, v to se moramo udati. Vem, hudo ti bo, kar nenadoma se odtrgati od millega doma. Urno se pripravi, vzemi, kar imaš, še nocoj naju popelje moj oče k svojem prijatelju, precej daleč od tukaj. Tolaži svoje starše in reči, da jih prideš obiskat, predno mine leto in dan, to jih potolaži. V dobri uri se pripravi, če poprej odrineva, holje bo, jutri naju morebiti uže pridejo iskati.

Tone problemli, pa kmalo se ojači in ko Urh konča, pravi: »Huda osoda! Stanovitna bodiva, naj se zgodi, kar se hoče, kar je Bogu prav, mora biti tudi meni. Kam pa se obrneva, dragi Urh.«

»Mornarja bova,« odgovori Urh, morja in vode sva vajena, ne bo se nama hudo godilo.

Ko se tako pogovarjata, zaslišijo se od daleč glasovi. Oba v duplo stopita. Pot ne daleč od drevesa drži do morja in iz votline lahko vse vidita, kar se na njej godi.

Zmi raj glasneje se slišijo glasovi in

na poti se prikaže pet krepkih oboroženih mož.

Njih glavar reče tovarišem: »Da nam ta ne uide, moramo vso hišo obstopiti, škoda bi ga bilo. Ti stopi z mano pred vežene duri, oni naj gre v hišo ponj in ta dva stopita na vsako stran hiše, da se skozi okno ne splazi. Če bo pa hotel ubegniti,« naj ga vsak kar oplazi, preveč pa nikar, da se nam po poti ne zgrudi. Potem ga zvežemo in po onega pojdemo.

Počasi in zmiraj tihejšje se plazijo do ribičeve koče, kakor lačni volkovi do ovčjaka.

Urh in Tone sta v duplu komaj sopsti upala, tako sta na ušesa ulekla, da bi jima le ena besedica ne ušla.

Ko možje odidejo, pravi Urh: »Bog naju očitno varuje. Da sem ti po dnevi povedal, sedaj bi bila doma in ne ušla bi bila vojaštvu. Sedaj bolj v gozjd idiva, da naju tukaj ne staknejo. Koliko strahu prebijejo doma dragi starši!«

Tone mu potrdi vse, oba stopita v goščavo in čakata, da odidejo možje, prej si ne upata nikamor. Dobre pol ure čakata in se tiho pogovarjata, zaprisežeta si prijateljstvo v sreči in nesreči in skleneta, da se nikdar ne ločita.

Bleda luna sije na nočno zemljo in iz košatih dreves dela dolge sence. Milo gleda na nesrečna prijatelja in sluša nju prisege in sklepe.

Zopet se slišijo glasovi od morja, pa sedaj ne tako tihi, kakor poprej. Hudo se roté možje in kolnejo Urha, da jim je ušel, pa se s tem tolažijo, da ju morebiti skup dobé in oba ptička vlove v svojo mrežo. Udarijo naravnost proti Tonetovej hiši in se izgube za gostim in košatim drevjem.

Prijatelja stopita iz goščave, roke si podasta in proti ribičevi hiši mahmeta.

Tja dospelši, pogleda Urh skozi okno. Oče sedi za mizo, mati je iz postelje vstala in skozi duri gre in Mihec za njo. Kakor se vidi, Urhu za odhod pripravljajo. Na mizi je nekaj oblačil skup povezanih, oče je uže napravljen na pot. Mati in Mihec se vrmeta in mati nese lesen kovčeg, v katerem je spravljena obleka.

Urh se umakne od okna in oba stopita v hišo. Mati se razveseli, ko Urha zagleda, ker bala se je, da je uže v pesteh krvolokih lovec.

V enej sapi ga poprašuje, če sta jih videla.

Urh na kratko vse pové in mati srčno Boga hvali.

Oče pa reče: Urh, naglo se napravi in poslovi, morda se vrno, če nas je tudi kopa, vendar se jim ne moremo ustavljati in vidva bi bila nesrečna. Kako se tvoji starši prestrašijo, Tone, si jim uže to povedal? Saj še sam nisem vedel, odgovori Tone. Urh je dobro storil, da mi ni poprej povedal, sicer bi bila zdaj oba v njihovih pesteh i ne bilo bi več pomoči. Urh vstane in gre v svoj kovčeg po denarjev, ki si jih je prihranil in tudi mati mu nekoliko privrže. Ko se vrne, uže je za odhod vse pripravljeno. Mati briče solze toči, tudi Mihcu se je milo storilo; le oče prenaša nesrečo z stanovitnostjo.

Urha solze posilijo, ko vidi, da vsi jokajo. Mati si solze obriše in Urhu daje dobre nauke.

»Moj sin! pravi,« ravnaj se po naukih, kar si jih od mladih nog od mene slišal. Hodi po poti dobrih in pobožnih, v slabe tovaršije ne zahajaj. Pokoren bodi svojemu gospodarju, in ako ti sreča pomore do višje stopinje, ravnaj s podložnimi pametno. Moli rad in Boga nikdar in nikder ne pozabl.»

oni so le bolj marionete, katere imajo svojega Reccardinija, moža, ki uže blizu 40 let Gorico pripravlja na odrešenje, in ki je bil uže večkrat tudi zaprt in prognan iz Gorice, po dobroti naše vlade in posebnosti po protekciji neke visoke, a poštene goriške aristokratske rodbine pa večkrat zopet pomilostjen. Ti in še nekateri drugi renegati, sinovi slovenskih starišev, pa 3 ali 4 židje, to je klika, ki Gorico vznemirja, in ki hoče s pretenjem oblastnijske siliti, da Slovencem zabranijo vstop v Gorico se zastavami in da bi sploh vse pomembno slavnost goriških Slovencev prekrizali. V Gorici je posle strahla prevzel list »Il Corriere di Gorizia«, tukaj pa »L'Indipendente«; zadnji namerjava strahiti posebno tržaške izletovce, pa zaman, ker kakor se sliši, vdeležijo se jih zdaj še več, nego se je v začetku mislilo in moremo biti celo hvaležni temu listu, da je delal tako dobro reklamo za našo stvar. — Ni res, da ne bomo smeli s razvito zastavo v Gorico, to so le raztrosili Iren-dentovci, da bi Slovence vznemirili, tudi ni res, da bo kaka opreznost v Gorici; onih pet razsajalcev se niti na dan ne prikaže; a mi Slovenci se bomo povsem tako vedli, da nas bodo veseli pošteni Goričani.

Poslali so nekateri goriški »cittadini« tudi neko prošnjo namestništvu, da bi ono v nedeljo zabranilo gostom vstop se zastavami in godbo. — Vse kar je v tej prošnji rečeno, vse je grda perfidnost proti mirnim Slovencem. Kdaj in pri katerih prilikah je še bila potrebna taka previdnost proti Slovencem? Nam pač ni treba niti policije zaradi nas, pač pa jo je treba zaradi iredentarske drhali. — Ali čujte zgoledino one famozne peticije.

Sin uže omenjenega trgovca je hodil z ono peticijo po gostilnah in krčmah ter nabiral podpisov; nabral je tako nekoliko sto podpisov, največ od branjevcov, celo šolarjev in raznih nepoznanih ljudi, kateri niso niti vedeli, kaj podpisujejo. — Ali tu in tam je našel tudi na kakega tacega, kateremu Italijani pravijo »quello del formaggio«. Tako na priliko je slišal eden naših sotrudnikov, ki je bil te dni v Gorici, na svoja ušesa, kako je ta gospodičič, imenujemo ga naravnost, Venuti, v gostilni pri ludi dradno silil neko peticijo železniškemu uradniku W., potem pa nekaterim vojaškim penzionistom in drugim starejšim gospodom, da jo podpišejo. Ali eden izmed njih vstane in mu razjarjen tako-le govori: »Vi hočete zabraniti vstop v Gorico poštnim Slovencem; zakaj pa Vaš oče ne zabrani Slovencev vstopa v njegovo prodajalnico, zakaj ne zapodi Jonkota, ki mu vsak teden prinese tisoče za blago? Slovenski denar vam je dober, ali Slovence črte, oni se ne smejo veseliti v Gorici. — To ste nehvaležni barbari, hinavci, sram vas budi in poberite se mi z ono perfidno peticijo«. Lahončič ni vedel kaj odgovoriti, stisnil je rep meje noge in mirno pete odnesel. — In ti gospodje so bili večinoma Nemci in Italijani, le par Slovencev je bilo v sobi. Kakor pri ludi, dobil je popra pod nos še v nekaterih drugih krajih. In nek c. k. notar, obče spoštovani g. D. se je celo izrazil, da to agitacijo pospešujejo le nekateri brivci, ki

Dalje ni mogla govoriti, solze jej besedo zaprlo. Objame in poljubi Urha na čelo. Težka jej je ločitev od dobrega sina, ki ga je skrbno v božjem strahu odgojila. Urh jej pada roko in oče, Mihec, mati in Tone odidejo z Urhom iz hiše. Mati in Mihec neseta obleko in druge potrebne reči v čoln. Urh še enkrat materi rokó poda in skoči v čoln. Mati, oče, Mihec in Tone gredo pa na Tonetov dom, da se on tam poslovili in potrebnih reči seboj vzame. Tihó stojajo drug za drugim. Britka žalost je vsem besedo zaprla; še sicer tako zgovorni in veseli Mihec danes nobene besede najti ne more, tih in potrj koraka s Tonetom za očetom in materjo. Do goščave prišedši obrne se oče k Tonetu in reče: »Ostanita tukaj, jaz in mati pojdeva gledat, če so še lovci pri vas v hiši, da te ne zasačijo.«

Mihec in Tone gresta v goščo, oče in mati pa proti hiši; slaba luč brli v hiši, v kateri pribivajo Tonetovi stariši. Moreča skrb jim tlači srce, sami ne vedo, kaj bi počeli in kam se obrnoli. Mislijo si draga gega Toneta, edinega sina, v pesteh neusmiljenih lovcev. Tonetovi sestri ste uže počivali po trdnem delu ko je v hiši nastal hrup, da ste obe iz spavnice v hišo prileteli začeli jokati, ko ste zapazili lovce.

Dobro uro vsi v hiši sedé in vedno še upajo, da Tone pride in da ga niso lovci zasačili. Ker ga pa le ni, vsem up pada; neizreklija žalost zadržuje solze v obeh nesrečnih. Stariši žalujejo po edinem sinu, sestri po dragem bratu.

Kar se duri odpro in v sobo stopita ribičeva, oba z objokanimi očmi. Vsi glave vzdignejo misleč, da je Tone prišel. A ko zapazijo objokane prišlece mislijo, da sta Urh in Tone vojaka; sestri zajokati, oče pa k ribču stopi in ga izprašuje. Je li tudi vas nesreča zadel? Je li bil naš Tone pri vas ujet? Kam so ju peljali? (Dalje prih.)

so prišli lačni iz Italije, zdaj pa prestli uganjajo tukaj lahenske burke, za katere pravi Goričan nema pojma.

To je torej tista svojati, ki hoče, da vlada se Slovenci ravna, kakor s cigani, da jim odkaže, kde smejo hoditi, kakor da bi bili gnanci. — K takemu počenjanju so jih spodbujali dogodbi leta 1863; ali od tistega časa je dosti vode poteklo po Soči, dosti se je spremenilo, in mi hočemo po Gorici mirno, a ponosno z glavami po koncu korakati. — Ne bojimo se nobenega pretenja! Sramota pade le na tiste, ki so se pokazali tako podle, tako nedosledne in perfidne.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesar in cesarjevič Rudolf prideta 7. t. m. zjutraj ob 6. uri v Pulj, in ker ima to cesarjevo popotovanje le vojaške namene, zato se cesar takoj po pregledu vojakov vkrcna na ladjo »Miramar«. Vendar bo v Pulji obal od sanitete do arzenala s prapori okrašena in postavi se tu šolska mladina in društva. Potem cesar ogleda nove trdnjave z oklopnimi vrtečimi stolpi. 8. t. m. bo prvi manover v pričo cesarja pri Fazani; 9. zvečer pa cesar in cesarjevič odpotujeta, pri tej priliki bo razsvetljeno vse mesto, posebno ob morskeje okoli, kakor tudi arena, v luki pa se bodo vozili razsvetljeni čolni in plavice. Cesarjevič se odpelje v Celovec, kamor pride tudi visoka njegova soproga in se oba 10. t. m. tukaj snideta. Tu cesarjevič ta dan slovesno odpre novi muzej »Rudolfinum«.

Zakon zastran odpravljanja goriških hudournikov je cesar potrdil.

Mej avstrijsko in ogerske vlade je nastal nek razpor zaradi živinskega trga v Požunu. Naše trgovinsko ministerstvo je namreč ukazalo gališkim železnicam, da morajo živino, ki se vozi na Dunaj, prevažati po nižje ceni, nego pa ono, ki se vozi v Požun. Upamo da se tudi ta prepir poleže s tem, da bodo na dobičku — Ogr.

Hrvatski deželni zbor je 1. t. m. sprejel proračun v tretjem čitanju ter dovolil izvenredni proračun v prvem čitanju in prestopil v podrobno obravnavo, sprejel je tudi predlog glede ustanovitve gospodarske šole v Požegi.

Za poškodovane po povodnji v Galiciji je vlada nakazala 100.000 goldinarjev.

Vnanje dežele.

Srbska vlada zahteva od turške, naj izvoli in pošlje poslanca, da se določi, kje naj se zveže srbsko-turška železnica in da se začne trasiranje.

Ruski general Totleben, slavnoznani strateg, umrl je 2. t. m. v nemških toplicah Soden.

Belgarsko narodno sobranje se odpre 6. t. m. s prestolnim govorom. Ministerstvo bo takoj v začetku zasedanja stavilo prasanje zaupanja, in ako muga ne izreče zhorova večina, odstopi ter se pokličejo radikaleci na minisierske sedeže.

Papež je zbolel, kakor poroča »Fanfulla«; po noči od 1. na 2. t. m. ga je napala huda naduha. Temu nasproti poroča »Moniteur de Rome«, da je papež popolnoma zdrav.

Italijanski državni zbor se je 2. t. m. zaprl.

Italijanski senat je bil sklican ter ima danes prvo sejo.

Francoska poslanska zbornica je 1. t. m. razpravljajoč predrugečo državne ustave, sklenola, da so udje od poprej vladajočih biš izključeni od prvosedništva francoske vlade.

V gorenjem Egiptu je nastala velika lakota, ljudstvo, od vladelin Angležev popolnoma zapuščeno, od gladu umira; zato pa imajo ljudje toliko več zaupanja v krivega proroka, in pričakujejo od njega pomoči, ker so od vsega sveta zapuščeni.

V konferenci zaradi vredbe egiptovskega denarstva so menda nastale navskrižne misli in to zaradi znižanja obresti na egiptovski dolg. Toliko je gotovo, da je francoski poslanec od konference odpotoval v Pariz in je konferenca zaradi tega do ponedelka odložena. Znižanje obresti bi francoske upnike zadelo hudo, ker imajo mnogo denarja v egiptovskih pa-

pirjih, a na vse zadnje ne ostane družega, nego znižanje obresti, ker je egiptovsko prebivalstvo vsled previsocih davkov popolnoma zmolzeno, in egiptovska vlada denarja ne more od nikdar dobiti.

Iz Asuana se je 2. t. m. brzojavilo v »Daily News«, da je 12.000 upornikov vzelo Debbah in da so uporniki posekali posadko ki je imela 3000 mož ter poklali vse prebivalce. — Angleška vlada pa je izjavila, da uradna poročila te vesti ne potrjujejo.

Francoska vlada, kakor poroča »Paris Journal«, zahtevala bo od kitajske 500 milijonov frankov odškodnine, ker je ta prelomila pogodbo. Francoske vojake v Tonkinu zelo mori šolnarica.

Mej Francijo in Kitajsko je vojna skoraj neizogibljiva. Kitajska vlada namreč ne pripoznava pogodbe, katero je nje poslanec Li-Hung-Chang sklenol z francosko vlado. Francoska tedaj nema več nobenega izvolja, tu morajo govoriti kani; a ta vojna ne bo tako lahka; zdaj more Francoska očitno stopiti Kitajcem nasproti i vojno začeti ne le na rudečej, temuč tudi na rumenej reki, tu pa pride prav lahko navskriž z angleškimi interesi in potem bi nastopile težave, ki bi Francoskej delale največjo preglavico.

Deželni zbor goriški.

Deželni zbor je imel svojo 5. sejo v ponedeljek ob 5. uri zvečer. Potrdi in podpiše se zapisnik prejšnje seje.

Deželni glavar opraviluje poslanca Eugenija bar. Ritter, da se ne more udeležiti današnje seje.

Predsednik naznani, da je Nj. ces. kralj. apostolsko veličanstvo z najvišim sklepom od 19. junija t. l. blagovolilo odrediti svojo potrdbo načrtu postave, zadevajoče cestno-policijski red, kar je priobčilo c. k. namestništvo z dopisom 28. junija t. l. št. 9491.

Nato naznani predsednik peticije razkazane v prilogi z opazko, da misli izročiti prošnjo bivšega učitelja Matija Leban-a za podporo ali za povrnitev škode, ki jo je imel vsled prehranjenja v bolnišnici milosrdnih bratov v Gorici, izročiti istemu odseku, kateri utegne biti izbran za razpravo bolnišničnega prasanja, kadar predloži deželni odbor dolično svoje poročilo, vse druge peticije pa gredo peticijskemu odseku.

Po prestopu na dnevni red poroča poslanec dr. Rojc v imenu finančnega odseka o računskem sklepu šolskega zaloga za leto 1883, ki se potrdi.

Poročevalec dr. Rojc poroča o predurku šolskega zaloga za leto 1883. Potrdi se. Poročevalec Gasser poroča o računskem sklepu deželno občinskega zaloga za leto 1883. Odobri se.

Nadalje poroča isti poslanec o računskem sklepu gospinskega zaloga za l. 1883. Odobri se.

Poročevalec Kocijančič poroča o računskem sklepu zaloga za ranjene in bolne vojake za leto 1883. Odobri se.

Isti poročevalec poroča o sklepu gozdarskega zaloga za l. 1883. Potrdi se.

Poročevalec Gasser poroča o računskem sklepu zaloga Werderberških študentov za l. 1883. Potrdi se.

Poročevalec Verzeznassi poroča o računskem sklepu zaloga dež. gluhozemice za l. 1883. Potrdi se.

Poročevalec Gasser poroča o depozitih in putjem denarji za l. 1883. Odobri se.

Poročevalec Maurovich poroča o računskem sklepu dež. zaloga za l. 1883. Potrdi se.

Poročevalec Verzeznassi. Sprejme se predlog dež. odbora zastran poslopja št. 20-2, 21-1 na Placuti, ki se tako glasi: Naročuje se dež. odboru, da dovoli c. k. državnemu erarju deželno poslopje na Placuti v porabo kot vojaško bolnico za 15 let za letnih 2250:15 potarifi, določenj v postavi zastran vojaških stanovanj od 11. junija 1879. drž. zak. št. 93. in da plača 249:85 kr. najemnine za vrt, ki je v zvezi z omenjenim poslopjem.

Poročevalec peticijskega odseka pl. Dottori poroča o prošnji Petra Michelli doslužnega vojaka iz Ogleja, da bi se mu povikšala podpora, ki jo dobiva iz zaloga za bolne in ranjene vojake; prestopi se na dnevni red.

Poročevalec dež. odbora, vitez dr. Tonkli poroča o načrtu postave zastran razdelitve občinskih zemljišč Selskih v Volčanskej županiji pod 2/ načrt. Sprejme se.

Poročevalec predlaga potrditi se načrt postave tudi v zadnjem branju. Predlog se sprejme.

Isti poročevalec poroča o načrtu postave o razdelitvi občinskih zemljišč v Planini, v Gorenjih in Dolenjih Novakah pod 3/. Potrdi se načrt, kakor predlaga poročevalec tudi v zadnjem branju.

S tem je bil končan dnevni red. Poslanec Gasser predlaga, naj bi se po potli nujnosti izročilo naslednje poročilo dež. odbora v obravnavo peticijskemu odseku:

1. O predlogu c. k. namestništva, da bi se dovolila kaka podpora iz deželnega zaloga za izdelanje ceste od Planine proti kopašniški dolini.

2. O stipendijah, ki naj bi se dovolili za strgarske in kovaške učence v tehnološnem muzeju na Dunaju.

3. Zastran podpore morskeje kopelji v Gradu.

4. Zastran letnega doneska 600 gl. za napredovalno obrtniškó šolo v Gorici.

5. O dogovorih mej c. kr. namestništvom v Trstu in dež. odboru zastran podpore, ki naj bi se dovolila za cestokraj Boše.

6. O nagradi, katero predlaga odbor Albertu Planiščeku za sestavo glavnega kazala doželno zbornskih obravnav v dobi. od leta 1861-1882.

Pravnemu odseku se pa odda:

Odborovo poročilo zastran zgradbe renškega mosta čez Vipavo,

Zbor sprejme ta predlog, in nato priporoča še predsednik odsekom, naj pripravijo kakor hitro mogoče gradivo za prihodnje obravnave, in potem sklene sejo z opazko, da v svojem času naznani dan, uro in dnevni red pripodnje seje.

Seja se je končala ob 6¹/₂ uri zvečer.

DOPISI.

Pri sv. Ivanu, 30. junija. (Nové svon in slovesna procesija). — Kakor so Ivančani uneti za narodne reči, prav tako tudi za cerkvene, ker v malo letih so prostovoljno potrošili 8400 gold. za notranji cerkveni lišp, kar je v čast Bogu in vsem faranom. In zdaj v najslabših časih so dali zlití mov zvon, ki je največji v tržaški okolici, težek je kilov 1846 (83 centov) z napisom: »V čast sv. Ivanu, cerkvenemu patronu. Farani leta 1887.« Zvon je jakolep in izvrstno vglasben (glas c mol) s prejšnim velikim (tež. 18 centov glas s) in malim (tež. 8 cent, glas g), kar dela veliko čast g. Samassi. Zvon je širok (prez.) m. 1'51. in visok m. 1'45 ter lepo paradiira v prostornem zvoniku.

Da se je tak zvon tukaj napravil, največe zasluge ima naš mnogospoštovani gospod župnik Ivan Treun, uže od svojega prihoda v našo faro je vedno želel, da bi se srednji zvon težek 12 centov glas f dal preliti v večjeja, ker ni popolnoma vglasben, pa farani niso bili zadovoljni, da bi se srednji zvon odpravil, ampak so zagotovili več doložit, da popolnoma plačajo nov zvon in tako se je tudi zgodilo, da farani plačajo vso svoto 3300 gl. z vsemi troški novega zvona, in prvi je bil gosp. župnik, ki je daroval za novi zvon 100 gold., hvala mu, živio!

Prav na dan sv. Ivana je naš presviti g. škof zvon blagoslovil, kumica mu je bila gospa Marija Gasparič, ki je darovala 200 gold. in bote je bil cerkveni starešina gosp. Ivan Marija Gropajc, daroval je 100 gl., hvala jim, živio! in ostali farani jih lepo posnemajo. Po končanem blagoslovu, če tudi je dež lil, smo zvon v delo postavili in v 3 urah, ko je prvič zapel, prosunil in razveselil je vse poslušalce. Včeraj pa smo imeli navadno procesijo, katera je najlepša v tržaški okolici, kajti pot je lepa in lepo okrašena, ljudstva je bilo obilo, računilo se je nad 15000 ljudi iz mesta in vse okolice. Pri procesiji je svirala lepe komade veteranska godba, tudi veteransko društvo je slavnost poveljčalo, hvala mu. Naši deželni bramborci so se tudi lepo v procesiji skazali, ker so prav dobro pri evangelijih streljali, hvala jim, živio! Procesija je šla v prav lepem redu, samo, ko so naši vrli pevci začeli peti, ustavljalo se je ljudstvo in radostno lepo petje poslušalo. Tudi dež je bil ta dan bolj usmiljen, nego na dan sv. Ivana, ko se je zvon blagoslovljal, ker je v oblakih lepo počakal, dokler je vsa slavnost bila končana. Toda vse je šlo lepo po sreči in v redu v čast božjo, v veselje in zadovoljnost vsega pričujočega ljudstva. Hvala Bogu!

Prihodnjo nedeljo 6. julija pa bode navadna šagra z narodnimi zastavami okrašena. Zaradi te veselice ne bode mogoče deputaciji naših krasnih deklic se blagoslovenja goriškega polp. društva zastave vdeležiti, in tudi narodnjakom ne, ker ni mogoče domače zgodovinske veselice toliko prezirati. V duhu bomo tudi v Gorici z našimi brati in jim naprej kličemo: Imejte se dobro, živio!

Ivančan.

Iz tržaške okolice, 1. julija. — Šagre so tukaj v nedeljo t. j. 29. junija popold. sem se napotil do bližnje vasice Padriče, kder so imeli domači fantje po starej navadi tako zvano šagro. Uže večkrat sem čital še lansko leto v listu »Edinosti« dosti pritožb zoper te šagre, kder ni družega, nego surovost in grdo vedenje okoličanskih poitalijančenih mladeničev. Tukaj sem zapazil same narodne in av-

strijske zastave ter sem si mislil: tukaj bode vse slovensko. — Stopim bliže plesišča. Godba okoličanska se mi je zelo dopadala; ali žalibog, ko se godba nekoliko oddahne, družega nisi slišal, nego grdo, ostudno laško petje, katerega ne slišiš drugje, nego v Trstu po starem mestu od kakih malovrednih pobalnov, kakor n. pr. »me batte el cor«, »brava la šešolota«, ali pa »la bella mora«. Oj fantje! kaj je tukaj »šešolotski« ali okoličanski narodni ples? — Blizu mene je stal nek kmet, ki me je videl tako z glavo zmajevati in godernjati. Ogledoval me je in še drugemu pri njem stoječemu tovarišu pravil, da me sliši vedno godernjati. Stopim bliže ter ga vprašam, od kod so pa ti fantje, odgovori mi, da so iz bližnjih Trebič. Bog pomagaj! ali tam ne znajo nič slovenskega? vprašam ga dalje, odgovori mi, da, saj družega ne znajo, nego slovensko, odgovori kmet. Kako pa je to, da tako grde in ostudne laške pesni pojo in rjovejo, in še pod slovensko zastavo? Ker ne znajo družega, in še to, kar pojejo, ne znajo, kaj pojejo, odgovori mi vprašani. Povedal mi je tudi, da so vmes tudi iz bližnjega Lonjerja nekateri. — Mej tem, ko se midva tako dalje pogovarjava, pride mala tropa mladih fantov slovensko pevajoč: »Naprej zastava Slave!« Zdelo se mi je, kakor da bi me pri srci mazal in veselo vprašam, od kod so pa ti? Povedo mi po dva, trije naenkrat, da so iz Bazovice. Ko pridejo na plesišče, postavijo se v kolo in pojo več slovenskih pesni. Vse prejšnje rjovenje trebičanskih in drugih fantov je utihnilo in vsi so zdaj poslušali lepo petje male družbe. Okrog sebe pa sem slišal: aha, ti znajo drugače, nego oni pred od »šešolote« itd. Zvedel sem pozneje, da imajo v Bazovici mladega pevovodjo, kateri ima veselje do petja, in kateri jih uči same slovenske pesni. Hoteli o mi ga še predstavit, ker so ga pred tam videli, pa je morda že odšel, ker ga ni bilo najti. — Ker se je pa uže mračilo, poslovil sem se od okolo stoječih Padričarjev in stopil v bližnjo gostilno, da sem si potolažil želodec — kateri je bil napolnjen od »brava la šešolota« — s čašo dobrega vina. Nazadnje pa še izrekam: sramota onim trebičanskim in vsem onim rogoviležem, kateri se upajo pod slovensko zastavo, na starodavnem narodnem plesu grde italijanske pesni rjoveti; čestitam pa vrlim mladim bazovskim pevcem, kateri so prišli na ples z geslom: »Naprej zastava Slave!« Opominjam tudi, da bi si v vsakej vasi pridobili takega pevovodjo, kakor ga imajo oni v Bazovici in posnemali njih petje in se naučili več slovenskih in aploh slovenskih pesni in popustili ono grdo laško rjovenje. Dan danes imamo lepih pesni, kot listja in trave. Na svidenje toraj prihodnje leto z narodnim petjem, a ne z laškim rjovenjem! Ako imate še take peti, bolj je, da molčite ali pa, da doma ostanete; ni treba, da se po drugih vaseh skazujete, ker s takim postopanjem ne delate sramote le sebi, temuč tudi narodu svojemu. Ne zamerite, ako vam vaše grdo vedenje očitam, ampak premislite in videli bode, da imam jaz, vaš ogleduh, pravi Narodni popotnik.

Domače in razne vesti.

Cesarski dar. N. V. cesar so podarili iz svojega gl. 200 za popravo zvonika in pokopališča v Mavhlinji, političnega okraja Sežanskega.

Imenovanje. »Wiener Zeitung« od 3. t. m. razglasa, a je za briksenskega pokleženega škofa imenovan škof Aichner, za ljubljanskega pokleženega škofa pa kanonik Missia.

Vladika Josip Juraj Strossmayer je dal nalog ravnateljstvu svojih graščin, da morajo vsa poslopja, in vse v njih najhajajoče se premišljati zavarovati pri banki »Slavija«. Dotična pogodba, vsled katere je vladikino ravnateljstvo plačalo banki čez gold. 3000 premije, sklenola se je te dni. — Tudi je vladika s posebno okrožnico pozval vse župnike in župne oskrbnike, naj cerkve in druga cerkvena poslopja zavarujejo pri tem slovenskem zavodu. — Tako umeje slavni mecen naš pomen gasla »svoji k svojimi« Naj bi ga posnemali vsi narodnjaki, kajti le tedaj bomo uspešno in vsestransko napredovali, kedar postanemo tudi v gmojnih ozirih neodvisni od tujega, sovražnega nam sveta.

Udom delalskega podpor-nega društva in drugim gostom, ki so se hoteli vdeležiti jutrajnjega izleta v Gorico, javi odbor, da je omenjeni izlet odločen za 8 ali 14 dni, kakor bo, da to odloči odbor bralnega podpor-nega društva v Gorici. Zatorej kupljenih vozniških listov ni treba vračati in morejo se tudi še kupovati. — Dan izleta v Gorico se naznani v kratkem.

Slavjanska čitalnica. Naznanjamo p. n. čitalničarjem, da je društveno gledišče vsaki večer dobro obiskano, a zvečer vidimo tudi mnogo slov. družin na lepem vrtu v hladu sedeti pri vrčku

dobre pive. Vsako soboto in nedeljo bode v čitalnici jour fixe, ker ta dneva na večer se vsak rad zabavlja v domačem krogu, a čitalnični čuvaj ima izvrstno kuhinjo, katera se sme prispodobljati najboljšim restavracijam. Pri tej priliki priporočamo odboru, da bi prekrbel vsaj vsako drugo soboto tudi malo godbe.

Seja mestnega zbora je bila včeraj zvečer. — G. Nadlišek prosi predsednika, da bi pospoševal rešenje prošnje za pokritje potoka v Vrdelji. Predsednik zagotovi, da se kmalo zgodi. Potem naznani predsednik, da je poslanec Dompleri nazaj vzel svojo demisijo kakor predsednik komisije za plinsko tovarno, da pa g. pl. Burgstallerja ni bilo mogoče k ljubim vsem prošnjam pripraviti do tega, da tudi on vzame nazaj svojo odpoved kakor poslanec. Vsi tedaj bo treba razpisati volitev tudi za V. volilni okraj. Na to je bilo sklenjeno, da se vladi predloži načrt, po katerem se imajo zvečati magacini za petroleje v sv. Sabi, da se ne bode več petrolejo puščalo v noveji luki čisto na prostem, kakor je to zdaj v navadi. Potem je dovolil zbor 700 gld. za morske kopelje namenjeno akrofuzionim, ubogim otrokom. Zbor je na to odobril lansko leto zaradi naprav proti koleri več izdanih for. 3585 in dovolil v enak namen za letos f. 5000. — Prošnja prebivalcev sv. Marije Magdalene spodnje, da bi se razdelila nekatera občinska zemljišča, se na predlog g. Nahergoja odda gospodarskemu odseku v pregled in poročilo. Odobrilo se je potem, da se bode letos naložilo 29¹/₂ mestne doklade na hišni davek in sprejela tudi ponudba društva za olepšanje Trsta, da se napravi javni vrt v noveji luki pri takozvanih silosah, v kateri namen daruje omenjeno društvo 5000 gld., mej tem ko bo vrt stal 10.000 gld. Konečno je zbor izrekel svojo pohvalo mestnim ognjebran-cem, ker so se tako izvrstno vedli pri zadnjem podrtju hiše v ulici dell'Istituto.

Stoletnica ustanovitve svojega je praznoval dne 3. t. m. tukajšnji časnik »Osservatore Triestino«. Izšel je ta dan v praznični obleki, t. j. na prvi strani obrobjen je bil z lepim okvirjem, bil je za eno polno pomnožen in kot prilogo je imel prvo številko z dne 3. julija 1783 z natančno ponatiseno obliko, kakor je bil pred sto leti prvič tiskan. — Kar je pa nas z nekako sentimentalnim čudom drnolilo, bil je ravno oni praznični okvir v barvah, — slovenskih. Bode-li drugo stoletje terjat, zagovarjal ter branil pravice slovenskega naroda? Mogoče; ali kaj mu je na poti?

Stalna razstava. Rediteljstvo naznanja, da se bode otvorila stalna razstava dne 12. t. m. — Kdor bi izmed vpisanih razstavljalcev svojih stvari ne bil še postavil na odločni mu prostor, naj to stori brez odloga.

Tržaške novosti:
Morshaga psa so videli baje v četrtek zjutraj med Miramarom in Barkolo. Velika grozna zver plavala je neki naravnost proti naši luki.

Samomor. V četrtek zjutraj najame Ferd. Spezič, 48 letni umirovljeni uradnik in začasn pisar pri c. k. za mesto deleg. sodniji, izvoščaka št. 408 tor mu veli peljati ga na pokopališče. Onkraj Sv. Jakopa začuje izvošček strel iz voza, ustavi, pogleda vanj in vidi na obrazu ležati Speziča. Hitro obrne izvošček voz in dirja na bližnji policijski komisariat. Zdravnik je spoznal, da je Spezič uže mrtev. Nesrečnež se je ustrelil z revolverjem v desno senco.

Poskus samomora. Katinka B., dasi šteje uže 26 let svojega poetičnega, včas pa tudi kislega natakarskega življenja, je vendar še dobra duša, rahločutna in kar je dandanes uže jako redko, tudi zvesto ljubeča, kajti ljubi res iz same ljubezni. Greh je, da grozen greh, da bi se tako nježno-čuteče bitje žalilo! Nje zlobni ljubljeneč je to storil; ali ona kaj takega prebiti ne more, — kako bi tudi, saj morebiti še le prvič ljubi. Sine ji tista groznosladka trpko-čudna misel v glavo in hajd' tret žveplenke glavnice in namakati jih za ono okrepčevalno posledno piščo, po kateri se — pa ne sladko, brez groznih bolečin — za vselej zaspi. Ljudje pa, ki nemorejo čutiti več one dušne blagosti, ljubavi, spasilni so nesrečnici in odvedli v bolnico, kder bode kmalu ozdravila.

Politijsko. Bilo je vjetih in priprtih te dni več grabežev, ki so slovojili, prodali ali skušali prodati raznovrstnih stvari; saj tatu vse pristjeni ošaben, vzame tudi najzrednejše stvari.

Izpred sodišča. V četrtek, dne 3. t. m. sta bila sojena dva besna neodrešena (irredentista) zaradi pregrehe zoper javno varnost s pokladanjem in zažiganjem bomb in petard. — 28 letni mizar, pa več časa brez dela pohajkovač, Anton Novak — oh, kako milozvučno ultra talijanski ime! — rojen v Trstu in Izraelovega rodu potomec, 18 letni Jože Vita, rojen tudi v Trstu, toda talijanski podanik, raznoznik časnikov, izumila sta velikansko sredstvo ešiti vendar sebe in Trst. O raznih prilikah sta pokladala petarde in jih zažigala, če nista bila prej preplašena, z namenom, da bi strahovala trdovratno ljud-

stvo, ki se neče dati rešiti, ter ga z bombami prisilila, naj se reši teškega, žulečega in avstrijskega in naj se ude zveličavnemu kraljestvu sladko smehljaje se Italije — ne ne, le nenastitljivejši laške lakoti. — Za to nekoliko predrzno-razposajeno otročarijo je bilo prisojeno Novaku dve leti nekoliko tesne in temne rešitve, Izraelcu pa 6 mesecev. — Naši čitatelji se spominjajo dobro zadnjih volilnih shodov v Koperskem okraju in volitve volilnih mož. O tej priliki je Pomjanski krčmar Rok Sturman — no, pravo pravcato latinsko ime! — navdušen po irredentovskem sbernem, ali še celo zlateg pritoku, mnogo bedarji klobasil in čakal ter se v svojem zlato talčnem ognju predrznil tudi žaljivo govoriti o avstrijskih uravah in o N. V. cesarju. Radi te pregrehe so-lil se je dni 3. t. m. in priznalo mu je bilo 3 mesece trdega hladila. — Znana je našim čitateljem tudi pravda radi veleizdaje zoper Juretiča, bivšega urednika tukajšnjega irredentovskega političnega časnika »Indipendente«. Obravnava se je vršila pred porotniki v Inomostu in bil je obsojen Juretič na 18 mesecev ječe ter 3000 gld. globe na kavciji. Vložil je bil zoper to obsodbo utok ničevosti, ali najvišje sodišče na Dunaju je zavrglo njegov utok potrditvi prvo obsodbo, in Juretič bode v nobel — ječi Suben premišljeval o rešenju.

Poštnim hranilnicam po celem našem cesarstvu se je udeležilo meseca maja t. l. f. 2,261.110.34, tedaj več ko vsaki prejšnji mesec t. l. Meseca januarja se je bilo udeležilo f. 1,526.641.10; meseca februarja f. 1,412.222.86; marca f. 1,619.777.16 in aprila f. 1,832.000.81, v prvih petih mesecih tedaj f. 8,651.751.77.

Tramway s paragonom
Trst-Gorica-Ipava. Gospodje baroni Ritter-Záhony v Gorici, lastniki velikanskih tovarov v Stražicu in Podgori prepustili so brezplačno podjetniku te železnice, g. Šmidu, od svojih zemljišč toliko, kolikor je bilo odmerjeno za to železnico na njihovi zemlji. Vrh tega, v resnici vedyušnega daru, sklenili so z inženirjem jako ugodno pogodbo za prevažanje izdelkov njihovih tovarov za dobo 10 let. — Rojaki, posnemajte, kolikor morete po svoji moči, hvalevredni čin imenovanih gospodov, da bode čem prej izvršena ta prekoristna železna pot.

Goriški Gospodarski list št. 6 je priobčil te le članke: 1. Nekateri opazke o letošnji sviloreji. — 2. Vodenčev nadokis v kletarstvu. — 3. Nekoliko opomb v pravej košnji trav in detelj. — 4. O izvažanju gnojnice na polje in travnike. — 5. Jež kot jako koristna živalca kmetovalcu. — 6. Poduk o nekaterih kmetijskih silno škodljivih razstlinah. — 7. Mlekarstvo. — 8. Kmetijske drobnosti.

Kolera na Francoskem. Koliko se da sklepati iz poslednjih poročil o koleri, gotovo je to, da kolera nema prave moči, ker je število bolnikov skoraj vsak dan enako, v Tulonu, kder najbolj razsaja, umre jih na dan 10 do 12, v Marziji pa 2. V Tulonu je 3. t. m. zbolelo 25 ljudi, umrlo jih je 10, vseh bolnih je bilo skupaj 116. Zdravniki mislijo, da je kolera uže dosegla svoj vrhunec, pa bo vsled velike vročine le počasi ponehaval, upa se tudi, da se dalje ne razširi. Vlade so storile vse mogoče, da se ne zanese iz okuženih krajev.

Žrebanje srečk državnega posojila l. 1854. 1. julija: 3 125 354 474 487 879 899 918 997 1037 1126 1137 1149 1209 1409 1630 1640 1796 1813 1875 1912 1918 2051 2092 2256 2285 2402 2520 2640 2673 2870 2897 2913 2987 3014 3062 3284 3602 3653 3711 3726 in 3928.

Revolver, puška, nož, bodalo, vrv, raznovrstni strup, da tudi — škjarje, vse to služilo je obupljivim nesrečnežem v porabo za samomor, s topom (kanonom) pa so dosegli le mesta in trdnjave razdevali. Jakob X., podčastnik v i. topničarskem oddelku bavarske vojske, posadka Monakovo, si je mislil, da je človek največja vseh vseh trdnjav, kakor si nekaki malenkostni in zagrizeni pesimisti-filozofi mislijo in tudi pravijo, da je človek največja in najgroznejša zver. Jakob tedaj si je mislil, da je človek najgroznejša trdnjava, ki bi se mogla le s topom razdejeti in kot topničarski veleum hotel je to svojo v resnici jako prvotno misel precej poskusiti. Vedoč, da so lastne skušnje najboljše, najbolj prepričljive, poskusil je tedaj obresničiti svojo velikansko misel najprej nad sabo samim. Lepo očisti svoj top, nabaše ga s kartečo, postavi se junaske pred cev, kakor se to za največjo trdnjavo tudi spodobi, zapali top in — trdnjava je razdejana pala.

Predrzn zločin v Torino, kjer je to poletje talijanska razstava, se je dogodil v noči dne 30. p. m. Torinec Valenti šel je z svojo ženo domov spat, pa bila sta napadena od 5 pobalnov, ki so močja pretepli, ženo pa mu vpletili in odvedli. Se sedaj ni niti od gospe Valenti niti od nesramnih roparjev ne duha ne sluha. Obvaruj nas Bog in naša pamet taci odrešnikov!

strašna sodba mrtvacu. Poročila iz Azije popisujejo, kako barbarsko so ravnali Kitajci ali Kinezi s truplom mrtvega Jakub-beja po prisvojitvi Kašgara. Oiredilo se je posebno sodišče, ki ga je sodilo in ob enem ukrenolo, kako naj se kazen izvrši: Vojaški poveljnik je prišel z vojniki kneževji gomili ter ukazal, naj se ustrelj vanjo. Razrušili so potem spomenik in grob odkopali. Truplo je bilo še dobro ohranjeno, posade ga na stol in prične se sodna obravnava. Sodnik ga sprašuje in končno obdolži ter obsodi izdaje domovine, nepokorščine itd. Zdajci pristopi k mrtvacu rabelj in mu odseče glavo. Truplo se je sežgalo, glava pa se je obesila na velika vrata Kašgarske trdnjave.

Telefon in Indijani. Amerikanski časnik pripoveduje, kako vero imajo v telefon indijanski glavarji rodu Apahov, ki stanujejo v Arizoni i novej Mehiki. Ko so ti glavarji nedavno popotovali skoz S. Louis v deželi Misouri, razkazovali so jim telefonske stroje. Pritiskali so jim na uho stroje, a da so le zaslišali glasove iz njih, prepadel jih je velik strah, ki se je bral na njih obrazih, niso si mogli razjasniti teh glasov. Ko so glasove vsi zaporedoma poslušali, zavili so se v plašče in obmolkuoli. Potem pa so se začeli mej sabo tiho posvetovati ter so poslednjič izjavili, da jim je belih ljudi veliki duh govoril, ker glasovi, katere so čuli, bili so v angleškem jeziku. Poslovivši se so prosili, naj jim podaré en stroj, da bode njihovi otroci čuli glas Indijanov velikega duha.

Pri raztelesovanju oživel. V Kološvaru se je nedavno nek pekovski pomočnik obesil. Prenesli so ga v mrtvašnico, da ga raztelesijo; ko pa so ga uže slekli in položili na mizo, da ga raztelesijo, kar naglo je v veliko začudenje zdravnikov odprl oči, vzdignol roko in z njo po zraku mahal. Takoj so storili vse, da mu ohranijo življenje in prišel je za eno uro k zavestnosti. Ko so mu opazili, da mu utegne še življenje oteti, odmajal je z glavo, in kmalu potem začel umirati, boril se je dve uri z smrtno.

Nazauljiv kralj. Kralju Maorijev, ki se zdaj bavi v Londonu, unelo se je grlo. Na želje njegovih spremljalcev je ukazal, naj ga obišče angleški zdravnik Coppers, ker je svojega zdravnika doma pustil. Zdravnik pride in reče kralju, naj usta odpre, da mu v grlo pogleda. To pa strašno zaupje in odprdi zdravnika, ki naglo hišo zapusti. Pristopivšim spremljalcem ves razjarjen reče kralj: »Le pomislite, nesramni angleški doktor je zahteval od mene, naj usta odprem, da bi pogledal v mene i. pozvedel skrivnosti v mojem notranjem.« — Vse prigovarjanje ni pomagalo nič, kralj ni dovolil, da bi kdo pogledal v njegovo notranje.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Nekaj o novošegnih bankah.
(Dalje).

Recimo da neko društvo osnuje banke s 3 milijoni kapitala, katera dobi privilegij, da sme izdati bankovce za 3 milijone gold. s pogojem, da položijo kaveje 1 milijon gold. v gotovini; druga dva milijona pa da sme pokriti z menjicami ali drugimi vrednostnimi papirji. — Kaj pomeni tak privilegij? Dotična banka položi 1 milijon svojega premoženja kakor varščino, za 2 milijona nakupi papirjev in menic, katero oboje nese dobre obresti. Banka se potem posluži svoje pravice in izda za 3 milijone bankovcev, katere porabi za posojila in za eskomptiranje menjic. Uspeh te manipulacije je tak-le: 1 milijon gotovine, ki je uložena za varščino ne nese nobenih obrest; 2 milijona v papirjih in menjicah nesejo dobre obresti in 3 milijoni bankovcev tudi prinašajo lepe dohodke. Iz tega je razvidno, da banka, ki ima v resnici premoženja le 3 milijone, dobi dohodek od 5 milijonov, torej jej je privilegij pomnožil premoženje za 2 milijona.

Kedo pa trpi, ako se taka banka kar čez noč brez dela obogati za par milijonov. — Po našem menenju noben drug, nego davkoplačevalci. Zakaj trpi davkoplačevalci? Zato, ker se po bankah, ki imajo pravico izdajati bankovce, denar hitro množi, pomnoženje denarja pa ima za naravno poslednjo draginjo, to je kolikor več denarja je, toliko manj je vreden in toliko več stane blago potrebno človeku za življenje. — Opazi marsikdo, da pomnoženje denarja je koristno ker kolikor več denarja toliko več poslov, več trgovine. Po nekoliko ima ta opazka resnice v sebi, ali premisliti je treba, da se tak privilegirane banke pečajo večdel le z eskomptiranjem menjic in s posojili na vsečine, to je na dragocenosti, vrednostne papirje, itd. in s tem se prav malo povzdiguje trgovina, še manj pa obrtnija, ki je pravi vir blagostanja; banke delujo več na borski, pospešujejo spekulacije in nevarne igre, nego pa pravo trgovino, obrtnijo in kmetijo. — Stvar je naravna, ker boljše je

pečati se s prometom, ki dobro vrže, dela malo sitnosti, nego pa denarje dajati na kmetije in obrtniki, kateri obe stroki ne prenašate visokih obresti in drugih debelčkov, katere zahtevajo banke.

Razvidi se iz tega, da pomnožitev denarja po bankah prav malo koristi produktivnim stanovom, kmetu in obrtniku; ampak da le množi premnoženje nekaterih privilegiranih, in teh je zgolj malo. — Nastane torej prasanje: kako pride država do tega, da daje akcijskim družstvom privilegije, da smejo izdajati bankovce, ker je vendar dokazano, da ta družstva podpirajo le nekatere bogataše in pospešujejo nemoralno borsno igro?

Ali ni to podobno državni podpori velikašem in finančnim baronom, kateri so večinoma židje, da potem še bolj derejo nizko in delalno ljudstvo? — Iz tega se da prav lahko sklepati, da država nema pravice, še manj pa uzroka, da daje družstvom privilegije, ki so na škodo davkoplačevalcev, kajti država s takimi privilegiji ne podpira trgovine in obrtnije, ampak le nekoliko izvoljenih židovskih družin, kajti ne le banke, ampak tudi velika trgovina je skoro izključljivo v židovskih rokah. — Denar po nizki ceni morejo torej dobiti le največji borzijanci se svojimi menjicami, kajti da dve taki veliki firmi podpiše menjico, dobite največje svote po neznatnih obrestih in menjice pa bankovci se tako menjavajo v privilegiranih rokah, a ne pomnožujejo običnega blagostanja, ampak iz njih se dela vsaki dan težji jarem nižim, delalnim stanovom. Vsled tega je silno potrebno v interesu davkoplačevalcev, da se odpravijo privilegije bankam, da smejo izdajati bankovce. — Da pa se promet ne ovira, naj le država sama izdaja državne bankovce; to je tudi najboljša garancija, ker za državo morajo tako in tako garantirati vsi državljani.

Taka državna banka bi se ne imela pečati ne z eskomptiranjem menjic, ne s posojili na varščine, ampak ona bi morala posebno zdaj s pomočjo poštini hranilnic le olajševati plačila na vseh domačih in inostranskih trgih; tako sicer, da bi se na priliko moglo v Trstu plačati na pošti dolg, katerega ima trgovec v Londonu ali Parizu; s kratka državna banka naj bi le posredovala plačila in inkase in to na najboljši, najcenejši in najhitrejši način. — To bi pospeševalo trgovino po čisto naravnem potu, a ne privilegirane, židovske banke. (Dalje prih.)

Tržno poročilo.

Kava. Imetniki terjajo sopet višje cene, tendenca jako dobra; prodaja živahna. Prodalo se je dni blizu 5000 vreč Rio po gld. 49—66.—, 1500 vreč Santos po gld. 58—65.—, 500 vreč Java po gld. 65—69.—, kakih 200 sodov Ceylon plant. od gld. 80—122.—. Porterico stane gld. 85—104.—, Moka gld. 98—106.

Sladkor — mlahova tendenca, cene vsaki dan slabše. Prodalo se je 6000 vreč sladkorja po gld. 22—27.—.

Sadje. — Prašanje je le po pomerančah in limonih, ki stanejo danes od gld. 4—7.—, mandelji gld. 85—88.—, rožiči gl. 6.50, fige v venci gl. 10—14.—, opasa gl. 12—16.—, cvebe Elemé gld. 10—24.—, Sultanina 15—36.

Olje — kupčija še precej živahna; jedilno stane gl. 43 do gl. 48.—, namizno gl. 76 do gl. 88.

Petrolje — stalno in trdno na gl. 9¹l. Domači pridelki — zanemarjeni; fižol gl. 7 do gl. 12.—; maslo dobro domače gl. 88 do gl. 99.

Riž — italijanski gl. 18 do gl. 21.— indijanski gl. 12¹l., do gl. 16.—

Žito — cene se sopet pomikajo nazaj, ker dohajajo poročila o "dobri letini. — Pšenica ruska stane gl. 9¹l., koruza levantinska gl. 6.80.

Les — dobro obražtan, cene pa vedno enake.

Seno — gre še precej od rok; denes stane gl. 1.30 do gl. 1.70.

Borsno poročilo.

Na borski je postalo sopet prav mirno, malo špekulacije, kurzi vsled tega nekoliko bolj mlahovi.

Dunajska Borsna

dne 4. julija

Enotni drž. d. v bankovcih	80 gld	55 kr.
Enotni drž. d. v srebru	81	40
Zlata renta	102	45
5% avst. renta	95	70
Delnice narodne banke	852	—
Kreditne delnice	299	80
London 10 lir sterlin	121	90
Napoleon	9	67 ¹ / ₂
C. kr. cekini	5	76
100 državnih mark	59	55

Vozni red železnice za Trst.

Od 1. junija 1884 naprej.

Odvoz iz Trsta.

7—	zjutraj (brzovlak) (I., II., III.) do Ljubljane od tam naprej I., II. razred na Dunaj, zveza z Reko, Puljem, Bruckom, Zagrebom, Beljakom, Celovcem, Bolzanom.
7-20	zjutraj (brzovlak) (I., II., III.) v Nabrežino, Videm, Benetke, Milan, Rim.
9-10	zjutraj (omnibus-vlak) v Nabrežino, Videm, Benetke.
10—	zjutraj (poštni vlak) (I., II., III.) na Dunaj, zveza z Reko, Bruckom, Zagrebom, Karlovcem, Siskom.
4-50	popoldne (omnibus vlak) (I., II., III.) v Nabrežino, Videm, Benetke, Milan, Rim.
6-30	popoldne (poštni vlak) na Dunaj, zveza z Reko, Bruckom, Beljakom, Zagrebom, Karlovcem, Siskom, Celovcem, Bolzanom.
8-30	zvečer (kurirski vlak) (I., II., III.) na Dunaj, zveza s Pešto, Kaniso, Bruckom.
6-45	zvečer (mešan vlak) (I., II., III.) v Ljubljano, Polo, Bruck, Beljak, Alo.
9—	zvečer (mešan vlak) v Nabrežino, Videm, Benetke, Milan.

Dolaz v Trst.

6-30	zjutraj (mešan vlak) (I., II., III.) iz Ljubljane, Beljaka, Celovca, Pole.
7-37	zjutraj (omnibus vlak) iz Milana, Benetk.
8-42	(kurirski vlak) (I., II., III.) iz Pešte, Dunaja.
10-50	(poštni vlak) (I., II., III.) iz Dunaja, Reke, Siska, Zagreba, Pešte.
7-37	(omnibus-vlak) iz Rima, Milana čez Nabrežino.
6-30	zvečer (poštni vlak) (I., II., III.) iz Dunaja, Hrvatskega, Ogrskega.
8-10	zvečer (omnibus vlak) iz Kormina čez Nabrežino.
9-52	zvečer (brzovlak) iz Italije čez Nabrežino.
10-05	zvečer (brzovlak) (I., II., III.) iz Dunaja, Ljubljane zveza z Reko.
12-36	v noči (omnibus-vlak) iz Italije čez Nabrežino.

NA DEŽELO!

tržaška gospoda!

V krasni graščini Dolski (Lustthal) pri Ljubljani dobijo se po nizki ceni prelepa stanovanja za poletno dobo. Kraj je rajsko lep, graščina razpolaga čez krasno parko in drevoce. V Dolu je crkev, pošta in izvrstna gostilna. Do postaje Zalog pol ure. Kaj več pri opravištvu "Edinosti".

POPOLNO OZDRAVLJENJE IN HITRO

vseh bolezni na živlih, epileptičnih IN SKRIVNIH po mojej edini metodi.

Plučiati ni treba poprej dokler ni dotični popolnoma ozdravil. 7—25

Dr. prof. A. MALASPINA

ud mnogih učenih društev

106, FAUBOURG S. ANTOINE 106, PARIS.

Posvetuje in zdravi se pismenim potem.

Službo občin-kega tajnika išče mož v najboljših letih. Slovenec, kateri govori in piše tudi nemško in italijansko. On je zmečen opravljati brez izjeme ne le vsa opravila občinskega tajnika, ampak sploh tudi naj težje delo, ki spada v področje odvetnikov in javnih uradnih, ker ima z vsemi takimi zadevami že mnogo let s prav dobrem vseh oporabi. kar bo tudi s prav dobrimi spričevalami dokazal. — Oferte naj se blagobodno pošiljajo pod naslovom "Anton Jurman" uredništvu Edinosti v Trstu.

Drogerija

Girolama Hirsch-a

Via Ghenga nasproti "Lune"

Zaloga

romanskega žveplja I. vrste.

Lug "Fenice" za perice po 20 kr. kilo. Barve, mlete z oljem in vodo, kakor tudi, barve suhe-šne mlete I. vrste. Zidarski čopiči št. 8 po fr. 2 — jeden; firnež za kočije angleške fabrike Harland & sin v Londonu, konjski fluid od dr. Kwizda itd. 9—10

C. k. privilegirano društvo

Alojzija Mayer-jeva

trgovina piva v STEKLENICAH v Ljubljani
priporoča izvrstno exportno marcno pivo iz pivovarne bratov Kozler-jev v zabojih po 25 in 50 steklenic.

Garantira se šest mesečna obstojnost tega piva. 12-24

Budimská gorenica.

Priporoča se od najprvih zdravnikov strokovnjakov tujih in domačih, kot najuspešnejšo vodo gorenico vplivajočo na čiščenje krvi in na ono želodca. — Zamore se je vsak čas dobiti svežo po vseh trgovinah z mineralnimi vodami. 8—10

Lastniki

Bratje Loser

v Trstu.

Cudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrudovratnejše žilodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. Ona ne preganja samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. (18)

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbo in pošiljavo pa edino v lekarnici Cristofolotti v Gorici, v Trstu v lekarni E. Zanetti in G. B. Rovis, G. B. Faraboschi in M. Ravasini. Ena steklenica stane 30 novcev.

Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo smatrati kot ponarejeno.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žitcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine polvolnno trganje, kar dokazuje obilno zahvala Zahteva naj se samo acvetu zoper (Varst. znamka.) trganje po dr. Maliču s traven stojičim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Planinski želiščni sirop kranjski, izboren zoper kašelj, hripavost vratobol, prane in pljučne bolezni; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši, nego vai v trgovini se nahajajoči sokli in siropi. 20—17

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje, najboljšo vrste, izborna zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne oteklino 1 stekl. 60 kr.

Anaterinska ustna voda, najboljša za ohranjanje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi amradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kričistične Kroglice, c. kr. priv., ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisočkrat sijano osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaznem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Naročila iz dežele izvrše se takoj v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja na mestnem trgu v Ljubljani.

Ces. kr. privil. RIUNIONE ADRIATICA di SICURTÀ

(c. k. priv. Adrijska zavarovalna družba)

ustanovljena 1838. leta v TRSTU.

Ravnateljstvo:

Gustav vitez Landauer

Herman baron Lutteroth

Henrik vitez Neumann vrhovni ravnatelj

Adolf Frigyes, vrhovni tajnik.

Pavel baron Ralli

Karl baron Reinelt

Henrik Salem

Družba zavaruje:

a) na življenje v vseh slučajih; b) na škodi po požaru; c) na škodi po pravažanji (transportu); d) na škodi po toči.

Kapital in reserve društvene z dné 31. decembra 1883. poleg računskega poročila predloženega občnemu zboru delničarjev dné 26. junija 1884. sestojé s f. 11,490.902-38.

Zavarovalnine se je uplačalo 1883. v vseh oddelkih skup f. 8,562.961-99.

Skupne odškodnine je plačala družba leta 1883. f. 5,963.925-86.

V celi dobi obstanka družbe pa svoto f. 114,949.847-01.